



DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Informe de Conjuntura Econòmica

UN ENTORN MÉS OPTIMISTA
EN UN CONTEXT MÉS INCERT

MARÇ 2023

Foment
del Treball Nacional



Taula de contingut

Resum executiu	2
Entorn internacional.....	4
Demanda i activitat.....	7
Evolució dels marges empresarials	11
Mercat de treball.....	13
Preus i finançament.....	16
Sector exterior	21



Resum executiu

L'economia mostra una desacceleració, especialment a nivell internacional i, també, per al conjunt de l'economia espanyola i catalana, encara que menor de la prevista, perquè en els mesos anteriors les estimacions apuntaven a un menor creixement i fins i tot a un possible decreixement. Aquesta desacceleració es dona en el consum i també de la inversió, amb una menor taxa de creixement en l'ocupació.

Els organismes internacionals quantifiquen un creixement global del 3,4% en el 2022 i un creixement una mica més moderat en el 2023, del 2,9% i mantenen aquesta mateixa senda de cara al 2024, d'un creixement del 3,0%. **No estem davant una fase recessiva del cicle, sinó davant un creixement relativament més moderat, però sostingut en el temps.** La inflació continuarà sent, almenys durant el 2023, un dels problemes que encara perduri en aquest any, atès que ja comença a notar-se els efectes a la política monetària restrictiva i, per tant, en la desacceleració encara moderada de la disminució del ritme de creixement dels preus. S'estima que molt probablement ja per a 2024 la taxa d'inflació se situa amb valors pròxims al 2,0%.

La demanda agregada a Espanya pateix aquesta desacceleració i respecte als primers trimestres que havien crescut entorn del 5,0%, en canvi, ja en el quart trimestre, aquest creixement se situa gairebé a la meitat, 2,6% degut en gran part a la reducció en el consum final de les llars i també a la inversió productiva. Pel que fa a l'oferta en el PIB es constata al procés de desacceleració que es produeix en el sector serveis i també en el sector industrial, encara que cap d'ells registri valors negatius a Espanya a diferència del que ocorre en el sector industrial català que en els quatre trimestres del 2022 s'han produït creixements negatius del seu valor afegit brut.

Les previsions que fa la Comissió Europea en el cas d'Espanya indiquen una substancial reducció dels nivells d'inflació que estima en valor del 4,4% per a l'exercici 2023 i ja molt pròxims a 2,0% en el 2024, per la qual cosa **ha d'evitar-se efectes de segona ronda que poguessin perjudicar aquest objectiu d'estabilitat de preus.**

Es destaca el fort impuls que ha tingut l'ocupació, segons l'EPA, en els últims trimestres amb un creixement de 278900, dels quals **el 82% provenen de la variació de l'ocupació en el sector privat. Hem de reiterar la capacitat de generació d'ocupacions per part de les empreses i empresaris.** Si ens acostem a les últimes dades, en aquest cas en variacions mensuals, tant de l'afiliació com de l'atur registrat es constata un menor ritme de creixement en l'ocupació en els últims mesos o una reducció menys intensa de l'atur al nostre país el que reflecteix aquest procés d'alentiment que estem patint. No obstant això, a diferència dels anys anteriors en els quals s'ha produït una forta caiguda de l'ocupació i una vigorosa recuperació en els anys següents després de la Covid, les estimacions que es realitza tant pel Banc d'Espanya i altres institucions en el cas d'Espanya ens situen davant petites variacions la taxa d'atur pel que **presumiblement el mercat de treball perdi vigor en els pròxims trimestres.**

En aquesta disminució en el ritme d'augment dels preus cal destacar el mes de gener l'eliminació de la bonificació als carburants, que ja en Foment enteníem que calia fer-ho més gradualment en dos o tres mesos de forma compassada. D'altra banda, una part d'aquesta inflació que hem tingut els mesos precedents va traslladant-se a la inflació subjacent que ha augmentat fins a un 7,5%. Si ens comparem amb el conjunt de la Unió Europea es constata la reducció que els últims mesos han estat substancialment més important en el cas espanyol que no en l'uropeu, amb qui tenim un diferencial destacat.



L'economia mostra menors nivells d'endeutament. Així, les dades de gener referits a finançament de llars i institucions sense fins de lucre van augmentar, encara que menys que l'any 2022 i 2021. La destinada a les societats no financeres, al gener, també es va reduir, acompanyat d'augmentos significatius tant dels tipus d'interès aplicats a les empreses com dels que s'apliquen als préstecs a consumidors. En aquest últim cas cal destacar que al febrer del 2023 respecte a febrer de 2022 ha l'Euríbor ha augmentat gairebé 4 punts.

També ha de destacar-se la millora que experimenta el sector públic amb un dèficit que ja se situa en el 1,94% del PIB a conseqüència del **fort augment que experimenten els ingressos, degut en part a la recuperació i al fenomen inflacionista**. No obstant això, i davant els anuncis de recuperació de les regles de disciplina fiscal europea, i davant un dèficit estructural que pateixen les nostres finances públiques **ha de potenciar-se les mesures d'eficiència en la despesa pública**, com també ha assenyalat recentment l'Airef, davant la seva preocupació pel lent avanç en la presa de decisions en aquest àmbit.

El sector exterior manté el seu saldo positiu per compte corrent, encara que el saldo comercial és deficitari, de 68.112 milions en el 2022 enfront de 26.178 que es van produir l'any 2021 i que ve explicat, en gran part, per l'increment que experimenta **el dèficit energètic que va passar dels 25.326 milions d'euros, en 2021, a 52.617 en el present en l'exercici 2022**.

Finalment, es fa una anàlisi de com han evolucionat els marges empresarials a través de la informació disponible de la Central de Balanços del Banc d'Espanya i es constata que els marges empresarials es recuperen l'any 2021 com a conseqüència, essencialment, de la recuperació econòmica ja que normalment els marges empresarials, a l'ésser una renda residual, pateixen de forma més significativa els vaivens de la conjuntura econòmica.

Prenent aquestes dades, des de 1996, és a dir, **en 25 anys, el creixement dels marges empresarials únicament va superar el creixement de la partida de sous i salaris en 4 anys**, tots ells, anys en què l'economia s'estava recuperant d'una recessió.

En aquest sentit cal destacar, com assenyala el Banc d'Espanya, que el marge sobre vendes es va reduir en el 2022 i roman per sota dels nivells pre-pandèmia, per la qual cosa conclou que, en cap cas, i en termes agregats, les empreses han traslladat a preus l'augment que han patit dels seus costos de producció als preus de venda. També si analitzem l'evolució del resultat econòmic brut (la part que serveix per a retribuir al factor capital, tant propi com aliè, en termes comptables) al llarg dels últims 25 anys es constata, segons les dades disponibles de la Central de Balanços, que aquesta ha registrat una tendència a la baixa si bé és cert que es produeix una certa estabilització al final de l'últim període analitzat, 1995-2021.

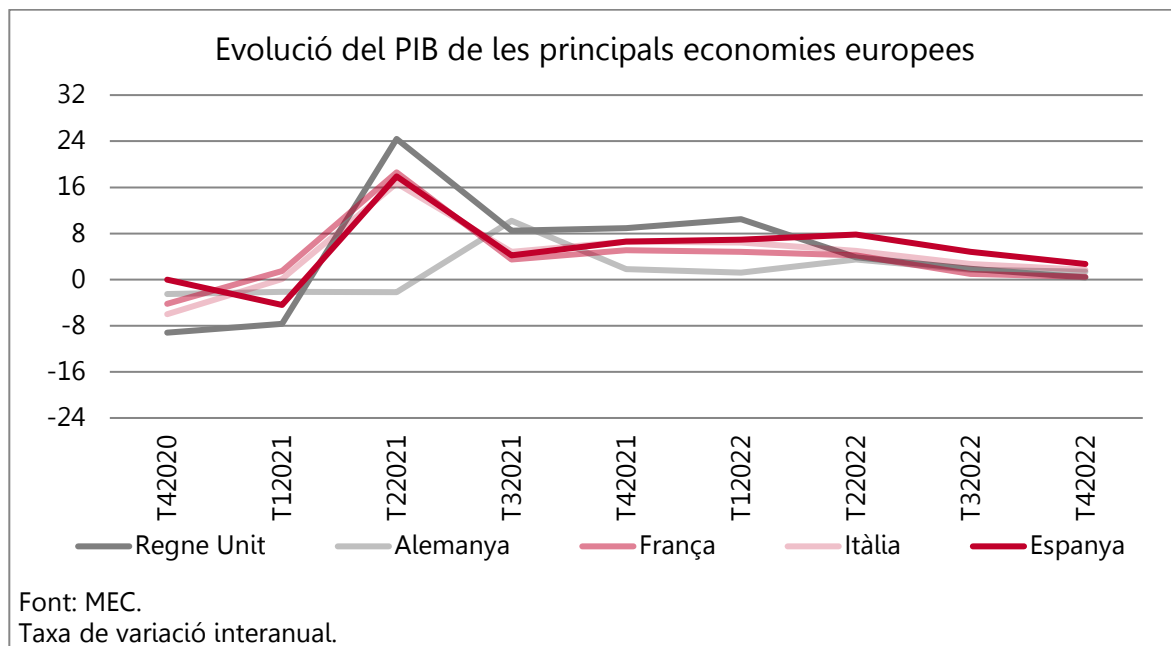


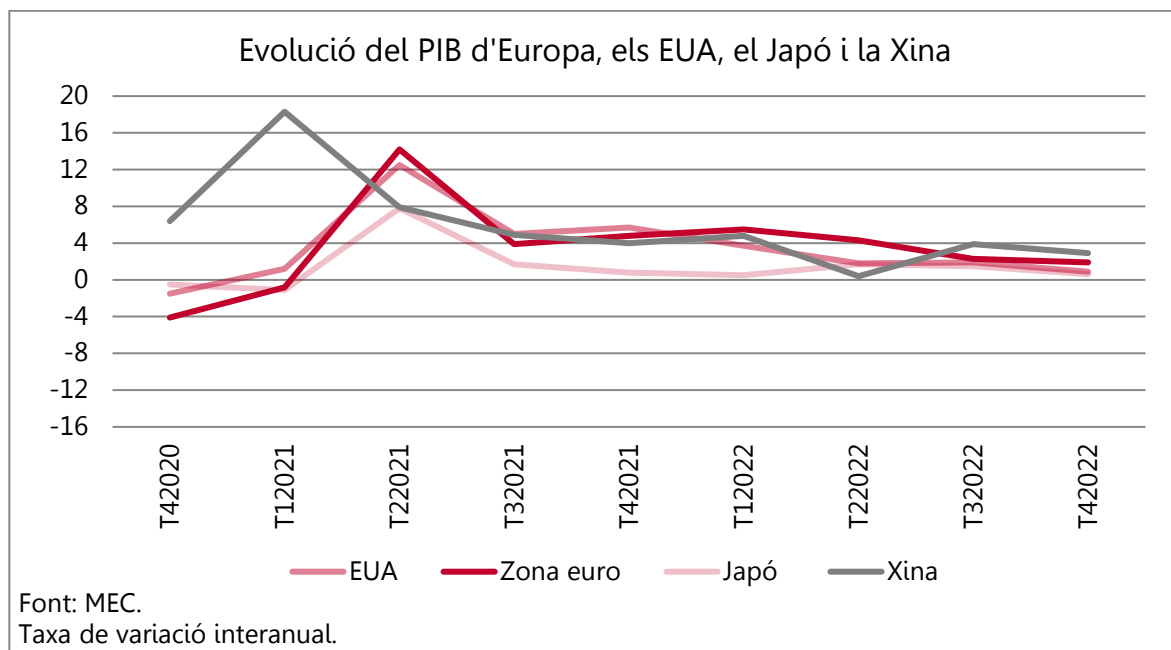
Entorn internacional

S'esperava que l'economia europea es contragués moderadament en el quart trimestre de 2022. No obstant això, es va observar un lleuger augment del PIB de 0,1% intertrimestral a la UE i en la zona euro es va mantenir estable. En termes interanuals, l'increment va ser de 1,8% a la UE i de 1,9% en la zona euro. Per al conjunt de 2022 s'estima que el PIB hagi augmentat un 3,6% i un 3,5%, respectivament.

Concretament, el PIB d'Alemanya es va contreure dues dècimes en el quart trimestre i el d'Itàlia un 0,1%. En canvi, a França, el creixement del PIB es va moderar, amb una pujada de 0,1%. Així mateix, al Regne Unit el PIB no va registrar variació (+4,0% en 2022).

D'altra banda, fora de l'entorn europeu, cal esmentar que, el PIB dels EUA va repuntar en créixer un 0,7% intermensual, enfront de les contraccions del primer i segon trimestre (+2,1% en 2022). L'economia japonesa va caure un 0,3%, enfront de la pujada de 1,1% en el trimestre anterior. D'altra banda, l'increment del PIB interanual de la Xina, en el quart trimestre de 2022, es va moderar al 2,9%.





En el seu informe d'actualització de previsions del mes de gener, l'FMI projecta que l'economia global creixerà un 3,4% en 2022 (dues dècimes més que el que es preveu a l'octubre), un 2,9% en 2023 i un 3,1% en 2024. Aquestes xifres representen un perfil de creixement més feble que el registrat, en mitjana, des de 2001, exceptuant l'any de la Covid.

Segons l'FMI, la pujada de tipus d'interès de referència per a combatre l'elevada inflació i la guerra a Ucraïna continuaran afectant negativament l'activitat global. Encara que, en aquest context, la reobertura de l'economia xinesa ha contribuït a millorar les perspectives.

D'altra banda, malgrat els elements negatius que persisteixen, l'evolució de moltes economies, com els EUA o Europa, ha mostrat una resiliència major de l'esperada l'any passat. Això podria explicar-se pel suport de la política fiscal, un hivern més suau de l'usual i una moderació del preu del gas.

Sobre l'evolució dels preus, l'FMI corregeix lleugerament a l'alça les seves projeccions, fins al 6,6% en 2023 i el 4,3% en 2024. En relació amb el comerç, per part seva, l'FMI preveu un augment del 2,4% en 2023 i de 3,4% en 2024.

D'altra banda, la Comissió Europea, en el seu informe d'hivern del mes de febrer, assenyala que l'economia europea sortejarà la recessió enguany malgrat els factors adversos que encara es mantenen. Destaca la fortalesa del mercat de treball que ha permès mantenir el consum privat (a més de l'estalvi i les polítiques de suport fiscal).

La Comissió preveu un creixement del PIB de 0,8% a la UE i de 0,9% en la zona euro per a enguany, per a repuntar, en 2024, al 1,6% i al 1,5%, respectivament.

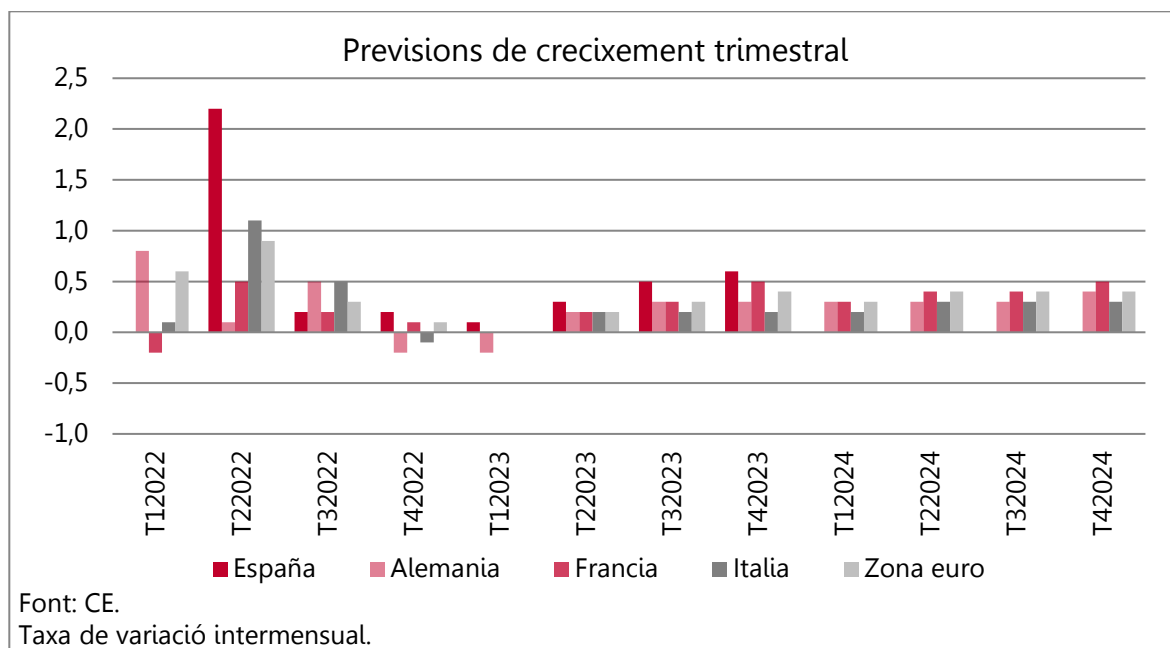
Així mateix, estima un nivell d'inflació lleugerament inferior al previst a l'octubre, de 8,4% per a 2022, en la zona euro. En 2023, s'espera que es mantingui en nivells elevats, encara que més continguts, de 6,4%, i de 2,8%, l'any que ve.



Previsions de creixement del PIB

Taxa de variació anual	FMI			CE		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Economia mundial	3,4	2,9	3,1	3,1	3,0	3,3
Zona euro	2,0	1,4	1,0	3,5	0,9	1,5
EUA	3,5	0,7	1,6	1,8	0,7	1,7
Japó	1,4	1,8	0,9	1,7	1,6	1,2
Alemanya	1,9	0,1	1,4	1,8	0,2	1,3
França	2,6	0,7	1,6	2,6	0,6	1,4
Itàlia	3,9	0,6	0,9	3,9	0,8	1,0
Espanya	5,2	1,1	2,4	5,5	1,4	2,0
Regne Unit	4,1	-0,6	0,9	4,2	-0,9	0,9
Xina	3,0	5,2	4,5	3,4	4,5	4,7
Índia	6,8	6,1	6,8	6,9	6,0	6,3
Brasil	3,1	1,2	1,5	2,5	0,8	1,0
Rússia	-2,2	0,3	2,1	-5,1	-3,2	0,9

Font: FMI, Comissió Europea.





Demanda i activitat

Segons l'avanç de Comptabilitat Nacional publicat el 27 de gener, el PIB d'Espanya va mantenir el seu creixement en el quart trimestre de 2022 en taxa intertrimestral, amb un augment de 0,2%, front igual registre del trimestre anterior. Així mateix, en termes interanuals, la taxa de variació del PIB va ser de 2,7% el que representa una moderació significativa respecte al tercer trimestre (+4,8%).

Per part seva, el deflactor implícit del PIB va augmentar un 5,2% respecte al mateix trimestre de 2021, la qual cosa suposa set dècimes més que en el període anterior. És important assenyalar que aquest indicador permet tenir una bona aproximació de l'evolució dels preus dels béns serveis produïts en una economia durant un període determinat. A diferència de l'IPC, que mesura l'evolució dels preus d'una cistella de consum, el deflactor del PIB considera el preu de tots els béns i serveis.

En relació amb l'ocupació, en termes d'hores treballades, es va observar una mínima caiguda de 0,1% respecte al trimestre anterior i, en taxa interanual, un augment de 2,7%. Els llocs de treball equivalents a temps complet es van incrementar en 386.000 l'any.

Des de la perspectiva de la demanda, l'aportació de la demanda nacional a la variació del PIB va ser de 0,6 punts (2 punts inferior a la del tercer trimestre) i, d'altra banda, la demanda externa va contribuir amb 2,1 punts (0,1 punts inferior a la del trimestre passat).

Quant a la demanda interna, la despesa de les AAPP va registrar un increment de 1,9% interanual, mentre que la despesa de les llars va augmentar un 2,6%. La formació bruta de capital fix, d'altra banda, va moderar el seu ritme de creixement al 2,0%.

Les exportacions de béns i serveis es van incrementar un 7,6%, la qual cosa implica una forta moderació i obeeix al menor augment de les vendes de serveis. Les importacions, d'altra banda, van pujar un 2,2%, desacceleració que s'explica per un creixement menor de les importacions de béns i per la disminució en la taxa interanual de les importacions de serveis.

Pel costat de l'oferta, cal assenyalar una forta moderació de la indústria i una desacceleració de la construcció i els serveis, mentre que l'agricultura va registrar una menor caiguda.

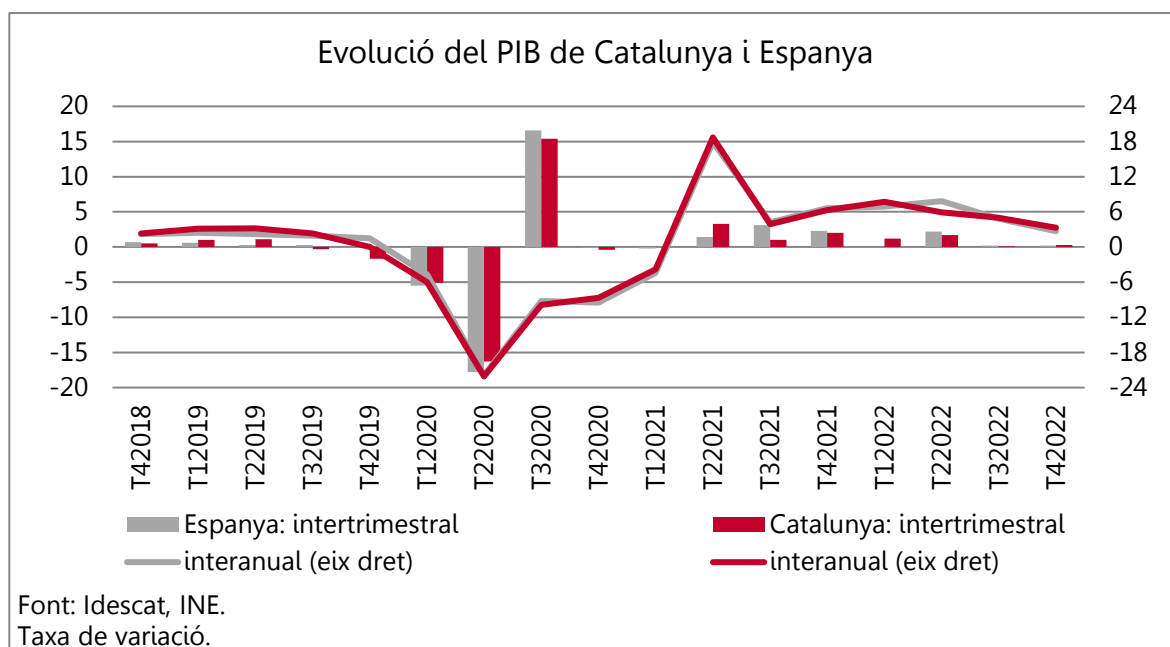
Espanya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T42021	T12022	T22022	T32022	T42022
PIB	6,6	6,9	7,8	4,8	2,7
Components:					
Consum final de les llars	4,6	5,0	5,1	4,8	2,6
Consum final de les AAPP	-0,1	-1,1	-2,8	-1,8	1,9
Formació bruta de capital fix	-1,7	3,6	5,7	5,9	2,0
Exportacions	16,4	17,7	20,7	14,7	7,6
Importacions	11,6	12,1	8,3	8,7	2,2
Demanda Nacional*	4,9	4,8	3,6	2,6	0,6
Demanda Exterior*	1,7	2,1	4,2	2,2	2,1
Oferta:					
Agricultura	1,8	4,2	-3,2	-2,9	-2,6
Indústria	3,2	2,8	5,0	3,7	0,5
Construcció	-4,1	0,4	5,3	5,7	4,5
Serveis	8,2	8,1	9,2	5,4	3,6

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

D'altra banda, segons l'Idescat, entre els mesos d'octubre i desembre, el PIB de Catalunya va créixer un 3,3% interanual, enfront del 5,0% del tercer trimestre de 2022, mentre que, en termes inter trimestrals, la variació va ser de 0,3%, en comparació amb el 0,1% del període anterior.

A Catalunya, a diferència del conjunt d'Espanya, la indústria ha mostrat una evolució negativa trimestre a trimestre al llarg del 2022.





Catalunya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T42021	T12022	T22022	T32022	T42022
PIB	6,3	7,7	5,9	5,0	3,3
Oferta:					
Agricultura	-1,5	-10,1	-14,0	-15,7	-14,8
Indústria	1,4	-1,8	-2,6	-2,4	-3,0
Construcció	1,6	5,4	4,2	4,5	4,8
Serveis	8,5	10,8	8,5	7,5	5,5

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

L'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va pujar un 14,4% el mes de desembre, en taxa anual, i en tot el 2022 l'augment va ser de 20,3%. L'índex general de volum de negoci del sector serveis a Catalunya també va augmentar, un 11,1% al desembre i un 18,8% en 2022 (mitjana d'Espanya: +11,1% al desembre, +19,9% en 2022).

D'altra banda, al desembre, la xifra de negocis de la indústria va augmentar un 14,5% anual en la sèrie corregida per a Espanya, i un 21,4% en el conjunt del 2022. A Catalunya, l'índex general de xifra de negocis va pujar un 8,2% al desembre i un 15,7% en 2022 (mitjana d'Espanya: +8,6% al desembre, +20,6% en 2022).

Així mateix, l'índex de producció industrial (corregit d'efectes estacionals i de calendari) va registrar un augment de 0,6% anual a Espanya al desembre, mentre que en el conjunt de 2022 la producció industrial va pujar un 2,9%. A Catalunya, l'índex general va baixar un 1,6% al desembre i, en mitjana, l'augment del 2022 va ser del 0,6% (mitjana del conjunt d'Espanya: -3,4% al desembre, +2,4% en 2022).

En relació amb el comerç, les vendes minoristes (índex general a preus constants corregit d'efectes estacionals i de calendari), van registrar un augment de 4,0%, a Espanya, el mes de desembre, i un 0,8% en el conjunt de 2022. A Catalunya, les vendes al detall (índex general) van pujar un 2,1% anual en l'últim mes de l'any passat i un 0,3% en mitjana en tot el 2022 (mitjana d'Espanya: +3,5% al desembre, 0,7% en 2022). Aquest indicador ha anat presentant una tendència lleument positiva des de juliol.

Quant a l'activitat turística, al gener, van arribar a Espanya 4,1 milions de visitants, és a dir, un 65,8% més que al gener de l'any anterior. Catalunya, va ser la segona CA de destí principal, amb 798 milions de visitants, representant el 19,2% del total.

D'altra banda, la despesa total dels turistes internacionals en el primer mes de l'any va repuntar fins als 5.218 milions d'euros, la qual cosa implica un augment de 71,7% interanual. Catalunya va representar el 15,4% del total de despesa a Espanya, és a dir, 804 milions d'euros (per darrere de Canàries amb una despesa de 1.705 milions d'euros i Madrid amb 879 milions).

Finalment, l'indicador de confiança del consumidor del CIS per a Espanya va continuar pujant el mes de gener, fins als 73,0 punts, la qual cosa implica un repunt respecte als valors de la segona meitat del 2022. L'augment de l'índex es deu a l'increment dels seus dos components, la valoració de la situació actual baixa fins als 60,2 punts i la valoració de les expectatives fins als 85,8. En relació amb el mes de gener de l'any anterior, l'evolució interanual de l'ICC és negativa i es redueix 16,4



punts, reculada que es deu a una baixada de 13,4 punts de la valoració de la situació actual en l'últim any i al descens de 19,3 punts en les expectatives de futur, respecte a gener de 2022.

Quant a les previsions per a Espanya, la Comissió Europea projecta que el creixement del PIB aconseguirà el 1,4% enguany i que s'acceleri al 2,0% en 2024. La inflació es moderaria substancialment enguany (+4,4%) i en 2024 estaria lleugerament per sobre de l'objectiu del BCE (+2,3%).

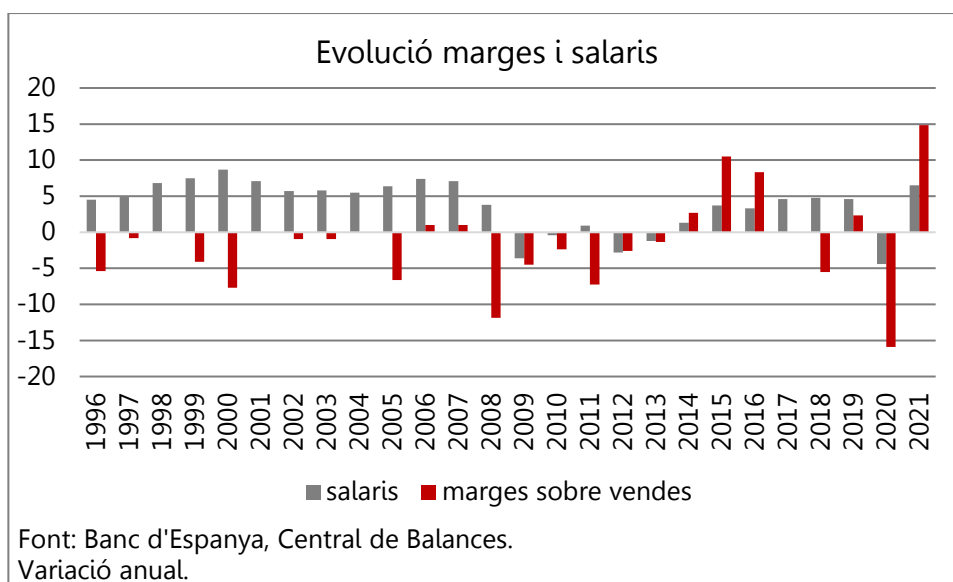


Evolució dels marges empresarials

Les últimes dades trimestrals indiquen una normalització dels beneficis empresarials després de la desfeta que va implicar la crisi de la pandèmia, agreujada després per les conseqüències econòmiques de la guerra a Ucraïna.

Cal assenyalar que el valor de les vendes de la producció, a grans traços, es pot descompondre en dues variables: els consums intermedis i el valor afegit brut. Aquesta última està composta per les despeses de personal i el resultat econòmic brut. Una manera d'estimar els marges empresarials és mitjançant la ràtio que mesura la relació entre el resultat econòmic brut i les vendes. També pot considerar-se la ràtio entre el resultat econòmic brut i el valor afegit brut i, en aquest cas, es pot veure com es reparteix el valor afegit entre factors de producció, com el capital i el treball.

Al desembre passat el Banc d'Espanya va publicar les dades de la Central de Balanços i va fer un informe en el qual analitza l'evolució dels marges empresarials. Prenent aquestes dades, des de 1996, és a dir, en 25 anys, el creixement dels marges empresarials únicament va superar el creixement de la partida de sous i salaris en 4 anys, tots ells, anys en què l'economia s'estava recuperant d'una recessió.



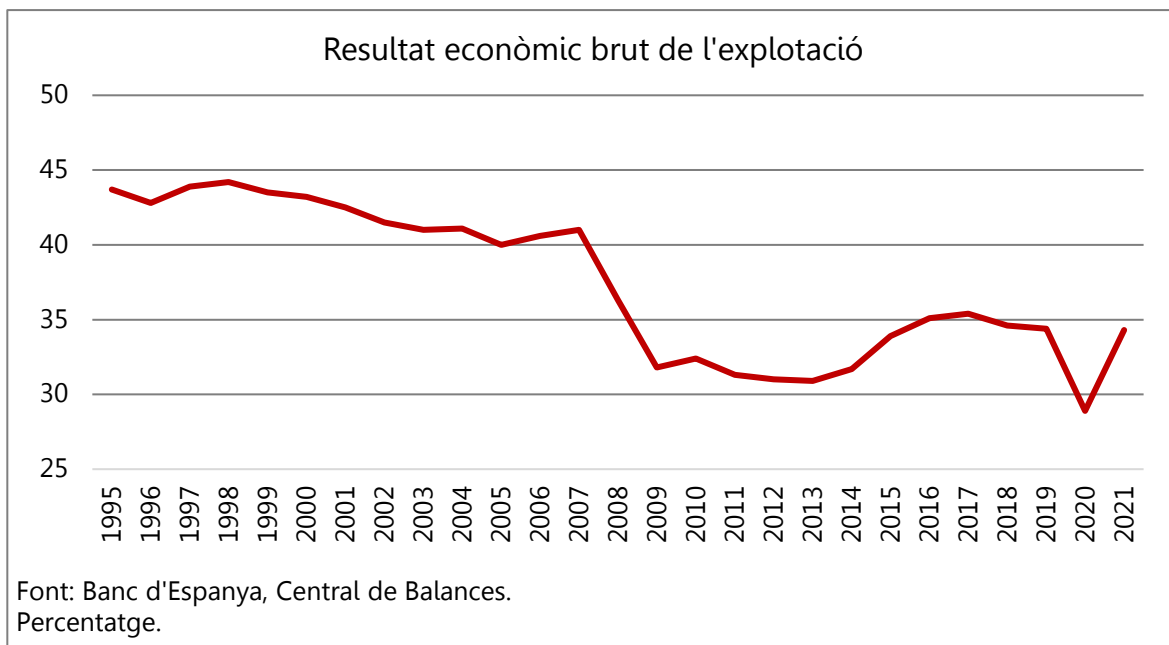
En 2021 els marges van créixer com a resposta natural al procés de recuperació de l'economia a la crisi de la Covid, quan els marges empresarials es van desplomar.

En moments dolents, els marges empresarials cauen de manera significativa, com a renda residual, mentre que els salaris són més estables, en termes relatius.

Respecte a l'any passat el Banc d'Espanya conclou que: *"el marge sobre vendes es va reduir lleugerament en 2022 i roman per sota dels nivells pre-pandèmia. En termes agregats, les empreses no han arribat a traslladar tot l'augment en els seus costos de producció als preus de venda"*.

En aquest sentit, les causes de l'elevada inflació no es troben en els increments dels marges empresarials. De fet, els preus de moltes matèries primeres o l'energia, per exemple, que són part important dels costos de producció, s'han disparat, amb augments superiors als de l'IPC.

És important destacar també que el percentatge dels beneficis sobre la renda total, mesurat com la ràtio entre el resultat brut d'explotació sobre el valor afegit brut al cost dels factors, ha anat registrant una tendència a la baixa en les últimes dècades, amb una certa estabilització al final del període. El màxim registrat correspon a l'any 1998, arribant al 44,2% i el mínim en 2020, amb un valor de 28,9%.

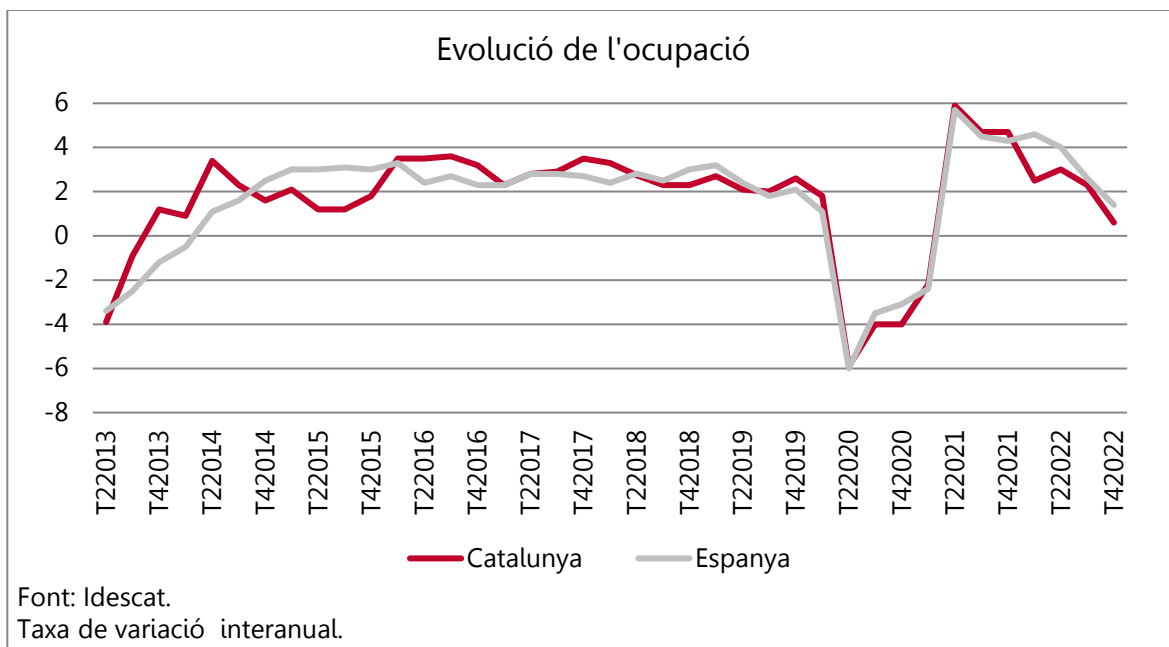


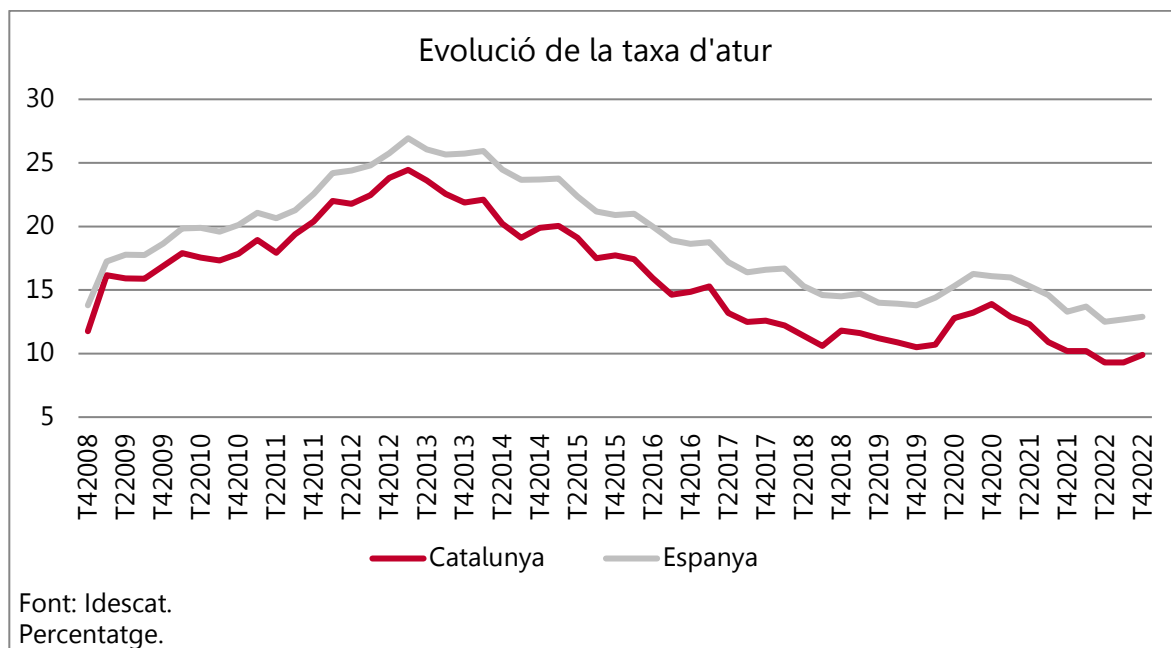
Mercat de treball

Segons dades de l'EPA de l'últim trimestre de 2022, a Espanya, l'ocupació va disminuir en 81.900 persones respecte al trimestre anterior, situant-se en 20.463.900 persones ocupades, la qual cosa implica un descens de 0,4% intertrimestral (en termes desestacionalitzats l'ocupació es va mantenir estable).

En els últims 12 mesos, l'augment de l'ocupació va ser de 278.900 (228.200 en el sector privat), un 1,4% més que en igual període de 2021. Les pujades anuals van ser de 314.300 ocupats més en serveis, 36.600 en la indústria i 14.900 en construcció. És a dir, la variació de l'ocupació privada en els últims 12 mesos explica el 82% de la variació de l'ocupació total. De nou cal reiterar el paper del sector privat i dels seus empresaris en la generació d'ocupació.

Un aspecte molt important per a destacar és que, en variació anual, el total d'assalariats va augmentar en 397.300 persones, 1.591.100 indefinits més i 1.193.800 temporals menys.





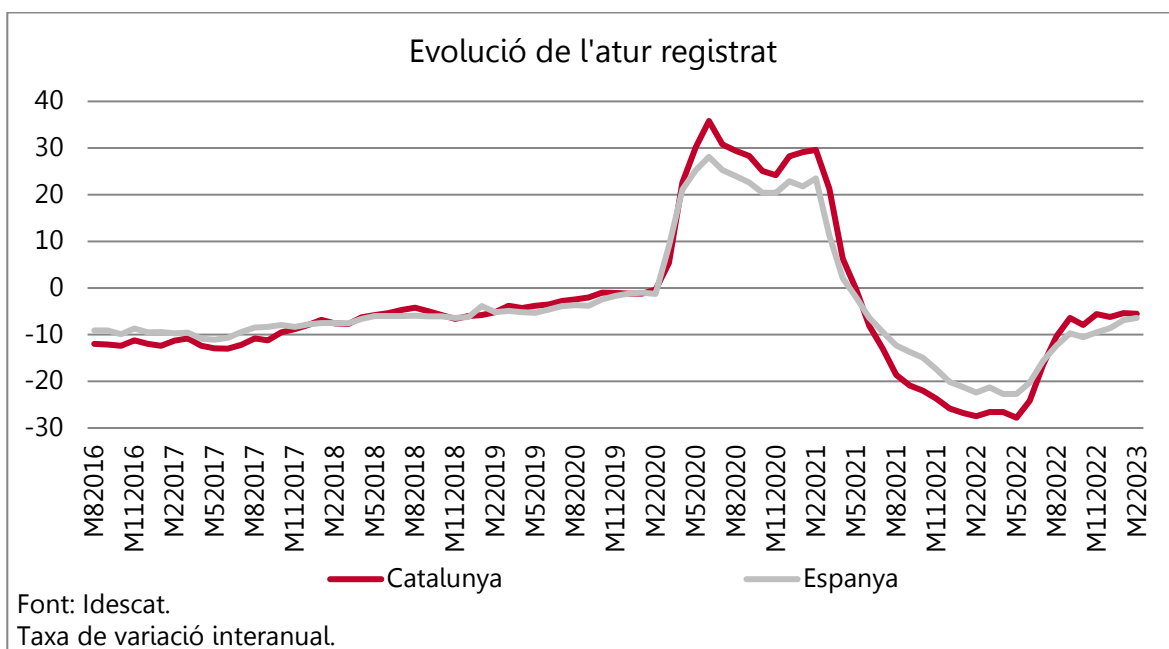
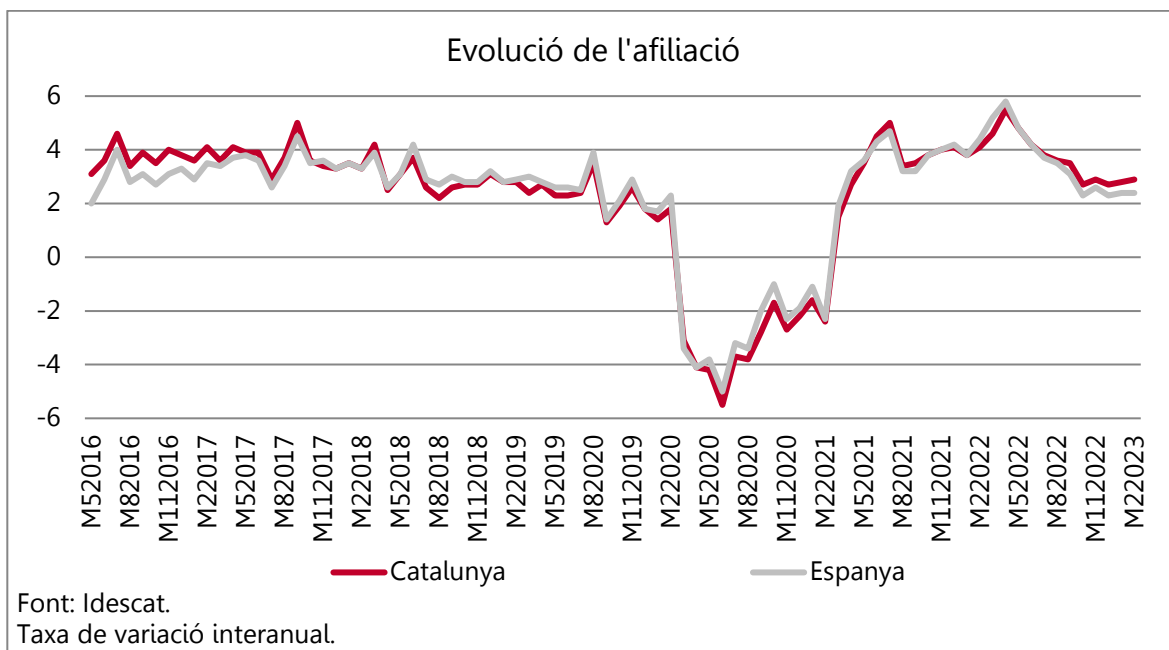
D'altra banda, l'atur va pujar en 43.800 persones respecte al tercer trimestre, però en els últims 12 mesos es va reduir en 79.900, la qual cosa implica una contracció de 2,6%. El total d'aturats es va situar en 3.024.000 i la taxa d'atur en 12,9%, per al conjunt d'Espanya.

Així mateix, el nombre d'actius va baixar, en 38.100 persones respecte al trimestre anterior, fins a les 23.487.800 persones actives.

A Catalunya, en termes anuals, l'ocupació va pujar en 20.800 persones en el quart trimestre de 2022, l'atur va baixar en 8.200 (387.200 aturats en total) i la població activa es va incrementar en 12.600. Així, la taxa d'atur va quedar en el 9,9%.

Al seu torn, l'afiliació total a Catalunya va pujar un 2,9% interanual el mes de febrer, per sobre de l'augment de 2,4% a Espanya. La xifra d'afiliació actual va ascendir a 3.603.745 i 20.170.142 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

L'atur registrat va disminuir el mes de febrer un 5,5% interanual a Catalunya i un 6,5% a Espanya, amb la qual cosa el nombre d'aturats registrats a Catalunya va assolir 351.288 i a Espanya 2.911.015.



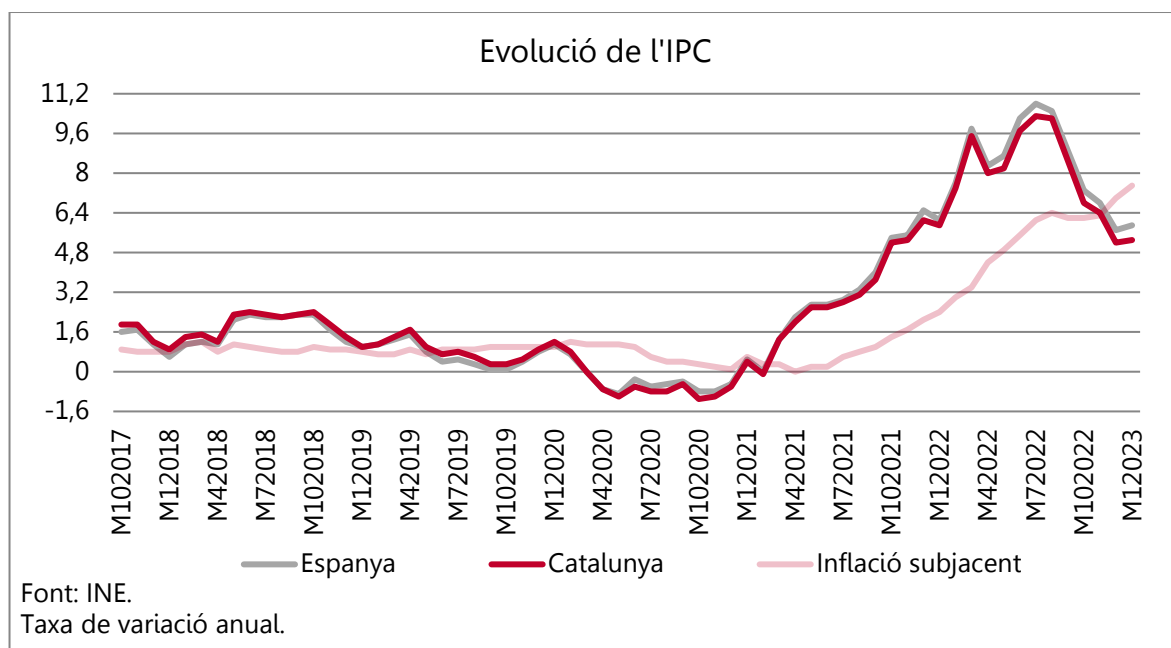


Preus i finançament

L'IPC de gener va registrar una variació anual de 5,9% a Espanya i, a Catalunya, de 5,3%, la qual cosa implica un lleuger augment respecte al mes anterior.

No obstant això, l'elevat nivell d'inflació registrat en l'estiu ha quedat enrere. En termes interanuals, l'índex de productes energètics va disminuir un 8,3%.

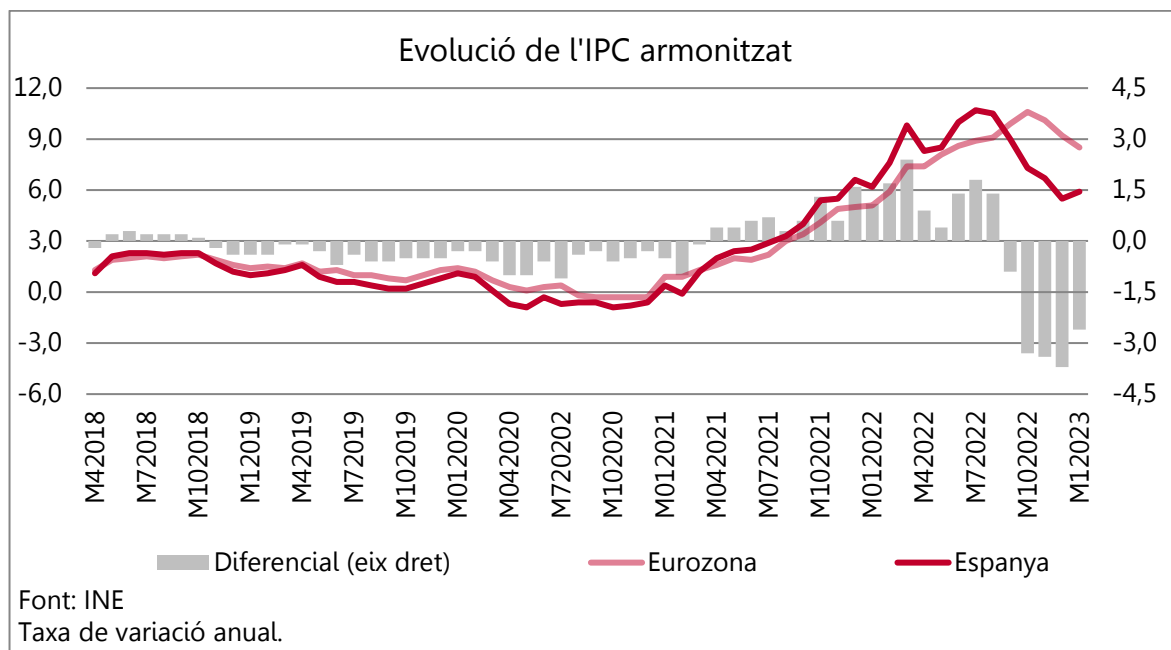
És important destacar, d'altra banda, que la variació mensual de l'IPC a Espanya va ser negativa, de -0,2%.



Destaquen, com a principal influència a l'alça en l'IPC del conjunt d'Espanya, l'augment dels preus de vestit i calçat, de transport i de comunicacions. En aquest sentit, cal esmentar que l'IPC sense carburants ni combustibles líquids al gener va ser de 5,6%, mentre que al desembre havia estat de 5,8%, la qual cosa posa de manifest que la supressió de la bonificació als carburants entrada en vigor en 2023 ha contribuït al fet que l'índex general de preus s'incrementés unes dècimes aquest mes.

D'altra banda, la inflació subjacent (índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics) va augmentar cinc dècimes més fins al 7,5%. Considerem que de la mateixa manera que el fort increment dels preus ha implicat un retard en traslladar-se a la inflació subjacent, el menor ritme d'avanç en la inflació general actual eventualment es traslladarà a la subjacent en els pròxims mesos.

Així mateix, l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– es va situar en el 5,9%, 2,6 punts per sota de la inflació de la Unió Monetària (+8,5%). Des del mes de març de 2021 fins a agost de 2022, la inflació a Espanya va ser superior a la de la zona euro, la qual cosa implicava un detriment en termes de competitivitat per a l'economia espanyola, però des d'agost aquesta tendència s'ha revertit.



Finalment, segons l'avanç de l'IPC per al mes de febrer, es mantindria la tendència a l'augment tant de la inflació general com la de la subjacent, que se situarien en el 6,1% i el 7,7%, respectivament. La taxa de variació dels preus de febrer respecte a gener va registrar un increment del 1,0%.

En aquest sentit, l'INE assenyala: "Aquesta evolució és deguda al fet que els preus de l'electricitat pugen aquest mes, enfront del descens registrat al febrer de 2022, i al fet que els aliments i begudes no alcohòliques augmenten més que al febrer de l'any passat. En sentit contrari, destaca la baixada dels preus dels carburants i lubricants, els quals van augmentar al febrer de 2022, i del transport combinat de passatgers, enfront de l'estabilitat de l'any anterior".

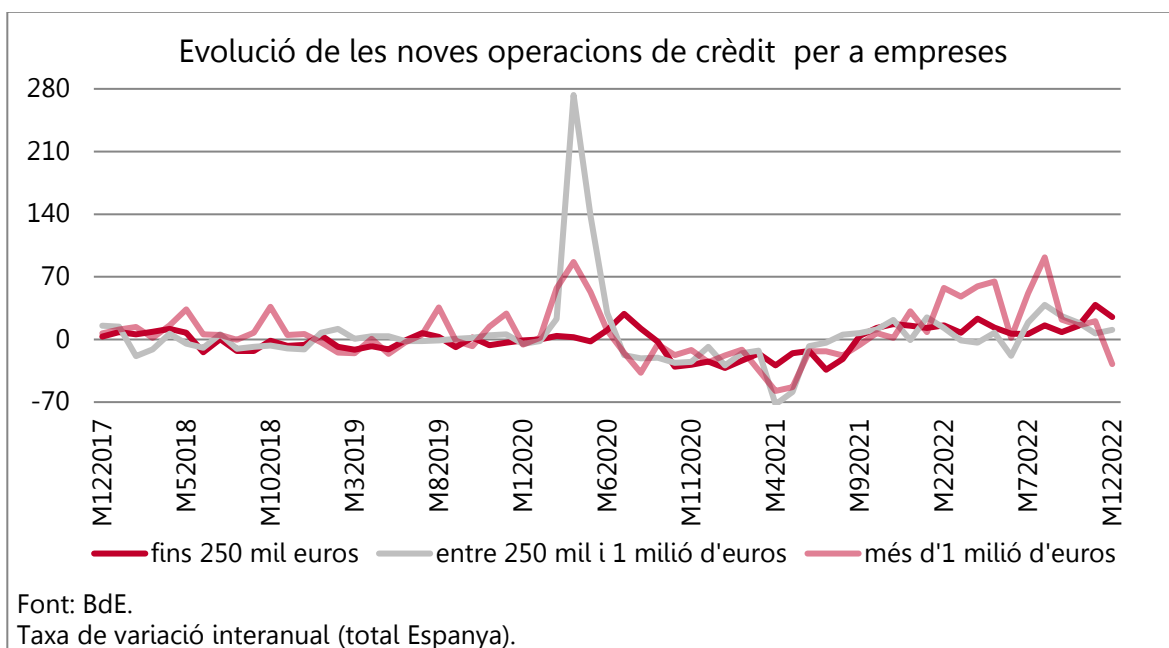
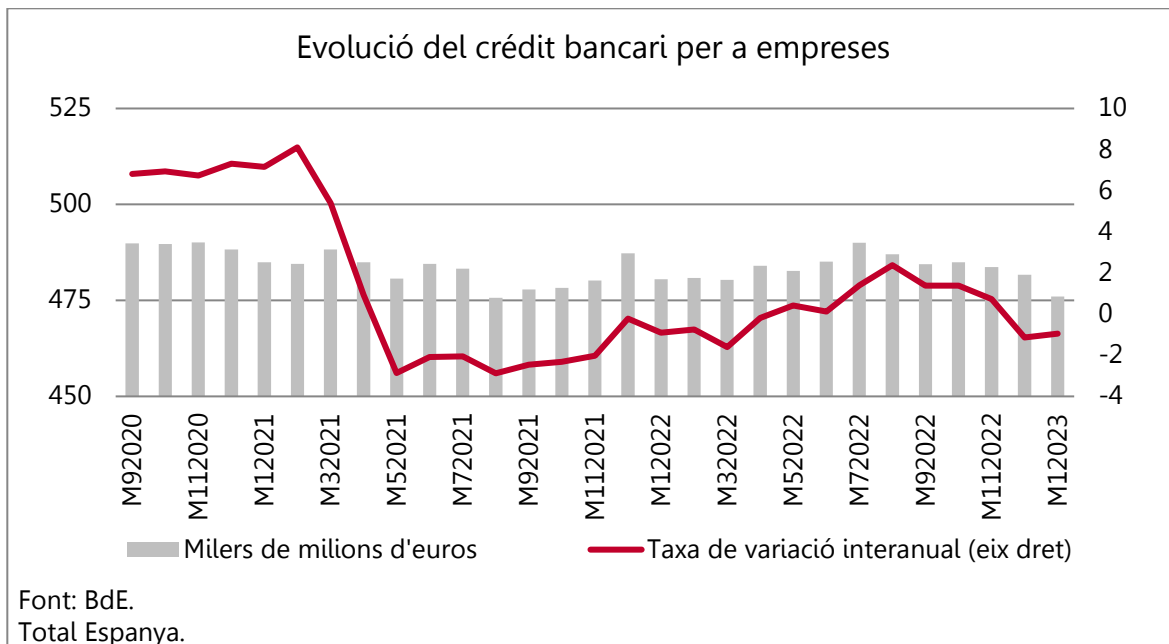
En el que a finançament del sector privat de l'economia espanyola es refereix, la destinada a llars i ISFLSH va augmentar un 0,3% al gener, enfront de la mitjana de 0,6% de 2022 i de 1,0% de 2021. El crèdit a l'habitatge va descendir un 0,5%; mentre que el destinat a consum va pujar un 4,3%.

D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, al gener, es va registrar un descens de 0,7%, després d'una contracció d'igual magnitud el mes de desembre.

Al seu torn, les noves operacions van continuar, en termes generals, en la senda de variació positiva el 2022: les operacions de menys de 250.000 euros van créixer un 10,8%, igual que les compres entre 250.000 i 1.000.000. Les de més d'1.000.000, no obstant això, es van reduir un 27,7% interanual puntualment el mes de gener.

Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 4,41%, al desembre, i per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser de 3,52%. Per a les llars i ISFLSH, els tipus d'interès dels préstecs van ser de 3,12% per a l'adquisició d'habitatge i de 8,44% per al consum, mentre que per a altres fins la taxa va ser de 5,37%, observant-se en els últims mesos un repunt dels registres en línia amb l'escenari de política monetària més restrictiu.

D'altra banda, és important destacar que la ràtio de crèdits dubtosos es manté en nivells reduïts (3,68% al novembre de 2022) i que l'Euribor a un any, al febrer de 2023, aconseguia el 3,534%, enfront del -0,335% del mes de febrer de 2022.





Sector públic

Segons les dades publicades per l'IGAE, fins a novembre, el dèficit consolidat (sense AALL) va ascendir al 1,94% del PIB, enfront del dèficit de 5,13% d'igual període de 2021. La reducció del dèficit fiscal es deu a un menor pes de les despeses (com % del PIB).

D'aquesta manera, el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat en el fins a novembre de 25.832 milions d'euros, la qual cosa implica una reducció del 58,3% respecte al mateix període de 2021, quan el dèficit va aconseguir els 61.900 milions d'euros.

D'altra banda, Catalunya va registrar una necessitat de finançament de 2.012 milions d'euros (-0,80% del PIB) en l'acumulat a novembre, enfront del superàvit de 868 milions d'igual període de l'any anterior, la qual cosa s'explica per un increment de la despesa i una reducció dels recursos.

Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament

	Milions d'euros			% del PIB	
	2021	2022	%	2021	2022
Acumulat a finals de novembre					
Administració Central	-71.325	-24.322	-65,9	-5,9	-1,8
Estat	-70.389	-26.688	-62,1	-5,8	-2,0
Organismes de l'Administració Central	-936	2.366	-	-0,1	0,2
Administració Regional	8.263	-7.304	-	0,7	-0,6
Fons de la Seguretat Social	1.162	5.794	398,6	0,1	0,4
Sistema de Seguretat Social	2.147	4.074	89,8	0,2	0,3
SPEE	-1.066	1.534	-	-0,1	0,1
FOGASA	81	186	129,6	0,0	0,0
Consolidat	-61.900	-25.832	-58,3	-5,1	-1,9
Ajuda financera	-795	-681	-14,3	-0,1	-0,1
Consolidat sense ajuda financera	-61.105	-25.151	-58,8	-5,1	-1,9
PIB utilitzat	1.206.842	1.328.922			

Font: MH.



Operacions no financeres de Catalunya

Acumulat a finals de novembre	Millions d'euros			% del PIB	
	2021	2022	%	2021	2022
Recursos no financers	36.557	35.472	-3,0	15,9	14,0
Impostos	14.982	15.251	1,8	6,5	6,0
Impostos sobre la producció i les importacions	2.862	3.298	15,2	1,3	1,3
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	11.313	11.144	-1,5	4,9	4,4
Impostos sobre el capital	807	809	0,2	0,4	0,3
Cotitzacions socials	15	17	13,3	0,0	0,0
Transferències entre AAPP	17.309	15.543	-10,2	7,5	6,2
Resta de recursos	4.251	4.661	9,6	1,9	1,9
Usos no financeres	35.689	37.484	5,0	15,6	14,8
Consums intermedis	5.651	6.119	8,3	2,5	2,4
Remuneració d'assalariats	13.195	13.578	2,9	5,8	5,4
Interessos	863	824	-4,5	0,4	0,3
Subvencionis	958	1.097	14,5	0,4	0,4
Pr. socials diferents de les transferències en espècie	1.080	951	-11,9	0,5	0,4
Transferències socials en espècie	6.384	6.736	5,5	2,8	2,7
Formació bruta de capital fix	2.164	2.464	13,9	0,9	1,0
Transferències entre AAPP	3.082	4.855	57,5	1,3	1,9
Resta d'usos	2.312	860	-62,8	1,0	0,3
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	868	-2.012	-	0,4	-0,8
PIB utilitzat	229.418	252.625			

Font: MH.



Sector exterior

En 2022, el saldo del compte corrent i de capital per a l'economia espanyola -que determina una capacitat de finançament- va ser de 25.000 milions d'euros, enfront del saldo positiu de 22.400 milions de 2021.

Per components, la balança per compte corrent va registrar un superàvit de 11.800 milions d'euros en 2022, mentre que en 2021 es va observar un superàvit similar de 11.500 milions. La millora del saldo de turisme (49.500 milions en 2022 enfront de 18.800 en 2021) no va ser suficient per a contrarestar el descens de les rendes primària i secundària (4.300 milions) i de béns i serveis no turístics (26.200 milions).

El saldo net del compte financer excloent el Banc d'Espanya va ser de -12.400 milions d'euros. La inversió de cartera va registrar un saldo de sortides netes per 36.200 milions (2.400 milions en 2021), mentre que la inversió directa va presentar un saldo net acumulat de 500 milions.

Balança de pagaments		
Milions d'euros	2021	2022
Compte corrent:	11.500	11.800
Balança comercial i de serveis	17.900	22.400
Rendes	-6.400	-10.700
Compte de capital:	10.900	13.200
Comptes corrent i de capital:	22.400	25.000
Compte financer:	23.500	21.300
Banc d'Espanya	16.000	33.700
Errors i omissions:	1.100	-3.800
Font: Banc d'Espanya.		

D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns assenyalen que, en 2022, les vendes a l'exterior van totalitzar 389.209 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment de 22,9% respecte a 2021. Les importacions van créixer un 33,4% i van aconseguir els 457.321 milions d'euros. Així, la taxa de cobertura es va reduir sensiblement (85,1% enfront del 92,4% en 2021). En volum, les exportacions espanyoles van créixer un 3,9% i les importacions un 7,4%.

El saldo comercial deficitari va ser de 68.112 milions d'euros en 2022, enfront del dèficit de 26.178 de 2021. El dèficit energètic va pujar dels 25.326 milions d'euros del 2021 fins als 52.617 del 2022, mentre que el saldo no energètic va presentar un balanç negatiu de 15.496 milions d'euros, enfront del dèficit de 852 milions de 2021.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van pujar un 17,9% en 2022 (94.927 milions d'euros, un 24,4% del total d'Espanya). Per altra banda, les importacions es van incrementar un 23,6% (111.799 milions d'euros, un 24,4% del total d'Espanya). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 16.872 milions d'euros, molt superior al del 2021 (9.890 milions d'euros), i la taxa de cobertura va baixar fins al 84,9%.

En comparativa europea, les exportacions espanyoles van créixer per sobre de la mitjana europea, en 2022, mentre que les catalanes ho van fer lleugerament per sota.



Comparativa internacional				
Variació anual	Desembre		2022	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Catalunya	23,9	8,0	17,9	23,6
Espanya	16,2	11,1	22,9	33,4
Alemanya	5,9	3,2	14,1	24,1
França	13,1	13,8	19,1	29,4
Itàlia	13,5	7,7	19,9	36,5
Zona euro	9,2	6,8	21,0	29,5
Regne Unit	9,3	6,9	20,9	28,8
UE-28	15,9	21,9	26,0	32,0
EUA	5,8	-1,8	17,7	14,7
Xina	-0,5	2,2	10,5	4,3
Japó	11,5	20,7	18,2	39,2

Font: MITC.

Exportacions per sector				
2022	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Aliments	16,5	12,8	15,0	15,2
Productes energètics	9,8	80,1	4,0	27,8
Matèries primeres	2,5	15,9	1,9	4,2
Semimanuf. no químiques	11,0	20,4	6,9	18,1
Productes químics	18,6	34,6	30,0	19,8
Béns d'equip	17,5	15,7	15,8	12,5
Sector automòbil	11,5	10,6	12,1	27,6
Béns de consum durador	1,6	16,9	2,1	45,4
Manufactures de consum	8,8	12,6	11,0	6,1
Altres mercaderies	2,2	50,2	1,3	85,9
Total	100	22,9	100	17,9

Font: MITC.



Exportacions per destinació				
2022	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Europa	73,7	23,2	73,6	18,3
Unió Europea	62,8	24,9	60,7	19,8
Zona Euro	55,2	24,4	53,2	19,2
França	15,4	18,9	18,2	26,8
Alemanya	9,6	15,6	9,9	16,4
Itàlia	8,1	18,5	9,4	16,2
Resto UE	7,6	28,6	7,5	24,2
Resto Europa	11,0	14,4	12,9	11,4
Regne Unit	5,5	13,1	4,3	5,1
Amèrica del Nord	5,5	26,0	4,2	20,4
EUA	4,9	28,1	3,8	20,7
Amèrica Llatina	4,7	27,0	6,0	33,8
Brasil	1,3	26,2	2,0	34,4
Àsia	8,2	13,0	9,9	5,6
Xina	2,1	-7,5	2,5	-12,6
Japó	0,8	11,8	1,1	19,2
Orient Mitjà	2,5	28,2	2,7	15,5
Àfrica	5,4	14,2	4,7	4,5
Marroc	3,0	23,7	2,1	10,1
Oceania	0,5	1,8	0,6	27,0
Total	100	22,9	100	17,9

Font: MITC.

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Salvador Guillermo Viñeta
Director Estudios i Economia

Karina Azar Benchoam
Economista Sènior



economia@foment.com
www.foment.com

Foment
del Treball Nacional



